

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

(Όμιλία σέ Ίερατική Σύναξη τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Εἶναι τιμή μου νά ἔχω κληθῆ νά μιλήσω σέ Σᾶς, στούς ποιμένες τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀθήνας, πού ὁ καθένας τους εἶναι ἕνα κεφάλαιο.

Ὅμως, θά ἦταν ἀστεῖο, ἂν τό ἔπαιρνα σάν μιά εὐκαιρία γιά πρόκληση ἐντύπωσης μιλώντας σας ρητορικά, μέ γνώμες σοφῶν, ἀγίων πατέρων καί γερόντων, καί μέ λεξιλαγνεῖα!

Ἄλλοίμονο, ἂν ἱερεῖς καί ἀρχιερεῖς, δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, φοβᾶμε γιά ἐντύπωση, γιά ἐντυπωσιασμούς, γιά ντόρο!

Θέμα μας εἶναι ἡ «διακονία τῆς καταλλαγῆς», τό πιό ὑπεύθυνο ἔργο τῶν ἱερέων. Ταπείνωση μᾶς χρειάζεται καί συντριβή.

Θά περιοριστῶ νά Σᾶς εἰπῶ λίγα λόγια προβληματισμοῦ γύρω ἀπό τό θέμα αὐτό, γιά νά σκύψωμε μαζί, ὅλοι μαζί, στήν οὐσία του.

Ἡ διακονία τῆς καταλλαγῆς εἶναι τό πιό ἱερό καί ὑπεύθυνο ἔργο τῶν ἱερέων, τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ. Μέ τό ἔργο αὐτό συνεχίζουν τό ἔργο πού ἤρθε νά κάμει ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ: Νά σώσει τόν κόσμο.

Φαίνεται ἀπαράδεκτο γιά ἀνθρώπινο νοῦ, νά ἔχει ἀνθρωπος τέτοιο ἔργο. Γιατί τό ἔργο τῆς σωτηρίας ἀνθρώπου, δέν μπορεῖ νά τό βαστάσει οὔτε ἄγγελος, οὔτε ἀνθρωπος! Κανένας! Μόνο ὁ Χριστός, σάν παντοδύναμος καί πανάγαθος Θεός. Αὐτός ὁ Κύριος ἦλθε καί μᾶς ἔσωσε.

Α'

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Ἄς ξεκινήσουμε, κάνοντας ἕνα ξεκαθάρισμα στίς βασικές ἐννοιες. Τί ἐννοοῦμε, ὅταν λέγωμε: Θέλημα Θεοῦ· ἁμαρτία· ἀκρίβεια· οἰκονομία· ἐξομολόγησι· καταλλαγή· κ.ο.κ.

Τί σημαίνουν οἱ ὄροι-λέξεις αὐτές;

α. Τί είναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ; Ὅλοι, ἀκόμη καί ἐμεῖς οἱ ἱερωμένοι, τό ἔχομε γιά κάτι τό σκληρό: ἀφοῦ ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τό δικό μας θέλημα! Πόσο θά Τόν θέλαμε τόν Θεό ἄβουλο-χωρίς θέλημα! Καί ἄς μᾶς ἔλλειπαν τά ἀγαθά Του! Ὅμως! Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι σκληρότητα-διαταγές. Εἶναι ἀγάπη, ἀγαθοσύνη, εὐσπλαγχνία.

- Ἀπό ἀγάπη καί εὐσπλαγχνία ἐδημιούργησε ὁ Θεός καί ἐμᾶς, καί τούς ἀγγέλους, καί τόν κόσμο.
- Καί ἀπό ἀγάπη καί εὐσπλαγχνία μᾶς ἔδωκε τόν νόμο Του. Εὐεργεσία γιά μᾶς εἶναι ὁ Νόμος Του. Εὐεργεσία τό κάθε ΟΥ· καί τό κάθε ΜΗ.
 - νά τόν διεγείρει πρὸς μετάνοια,
 - νά παρακολουθήσει τήν μετάνοιά του,
 - νά τόν κατευθύνει, αὐτόν καί τήν μετάνοιά του,
 - νά γίνεῖ ἰατρός καί θεραπευτής του καί ἀλείπτῃς του.
- Λέγει ὁ ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (κανὼν Γ') γύρω στό 280 μ.Χ. «Οἱ γεγαμηκότες (καί γεγηρακότες) αὐτάρκεις ἔστωσαν», νά ἀφήνωνται ἐλεύθεροι νά ρυθμίζουν μόνοι τους τίς συζυγικές τους σχέσεις. Ἄν οἱ γεγηρακότες, πόσο μᾶλλον οἱ νέοι!
- Προσοχή πολλή σ' ἐκείνους πού δέν ἔχουν πίστη! Ὅχι πίστη ὅτι ὑπάρχει «κάτι», «κάποια ἀνώτερη δύναμη», ἀλλά πίστη στόν Χριστό Σωτήρα καί στήν αἰώνια ζωή!
- Εἴμαστε ἀδύνατοι καί στήν ζωή μας! Καί γι' αὐτό ἀμαρτάνομε.
- Εἴμαστε ἀδύνατοι καί στήν μετάνοια. Καί γι' αὐτό ἔχομε χρέος νά ἐξομολογούμαστε στήν Ἐκκλησία. Καί τότε, βλέποντας ὁ ἱερέας ὅτι ἐμεῖς τό παραδεχόμαστε ὅτι εἴμαστε ἀμαρτωλοί, παρ' ὅλη τήν φτώχεια τῆς μετάνοιάς μας, μᾶς συγχωρεῖ γιά τίς ἀμαρτίες μας.

«Διά γάρ νόμου ἀμαρτίας ἐπίγνωσις». Φῶς εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Χωρίς αὐτό, θά εἴμαστε χωρίς γνώση· στό σκοτάδι. «Οὐκ ἔγνωσαν, οὐδέ συνῆκαν· ἐν σκότει διαπορεύονται».

Εὐεργεσία ἀσύλληπτης ἔκτασης καί ἀξίας ἢ γνώση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Γιατί ὅμως; Γιά τήν ἐπίγνωση τῆς σῆς ἀμαρτίας.

β. Τί εἶναι ἡ ἀμαρτία; Εἶναι μιά δική μας, μιά ἐσωτερική τοποθέτησή μας, ἀντίθετη στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, πού ἀπλά ἐξωτερικεύεται μέ τίς ἀνάλογες πράξεις. Διαταραχή τῆς σχέσης μέ τόν Θεό.

Δέν χρειάζεται πολλή σκεψη γιά νά τό καταλάβει κανεῖς, ὅτι αὐτή ἡ ἐσωτερική τοποθέτηση-λάθος, ἀποτελεῖ μιά διαφοροποίηση δική μας ἀπό τόν Θεό. Λάθος τοποθέτησης ἔναντι τοῦ Θεοῦ, λάθος σχέσης μέ τόν Θεό. Ἀντίθεση πρὸς τόν Θεό. Ἐχθρα πρὸς τόν Θεό.

Μόνο; Ὅχι μόνο! Αὐτό, θά ἦταν λίγο! Καί δέν θά μᾶς ἐνδιέφερε! Ὅμως: Ὁ Θεός εἶναι ΖΩΗ. Ἡ διακοπή σχέσης μέ τόν Θεό, εἶναι διακοπή τῆς ΖΩΗΣ· εἶναι

ΘΑΝΑΤΟΣ.

Άρα: Η άμαρτία δέν είναι μιά ψυχολογική κατάσταση, πού μπορεί νά οδηγήσει σέ μεταμέλεια ή σέ έλεγχο τής συνείδησης. Είναι άλλοτριωση. Είναι κατάσταση ΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ. ΖΗΜΙΑ συνολική.

γ. Η διαπίστωση αύτή, είναι ή πιό μεγάλη ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ακρίβεια. Καί τήν όνομάζω μεγάλη δογματική ακρίβεια, γιατί είναι αρχή πού ισχύει πάντοτε: Η άμαρτία είναι θάνατος. Η ύποτίμηση, ή όποια ύποτίμηση τής αρχής αύτης, οδηγεί στην χοντροκομμένη άθεΐα. Κάνει τόν άνθρωπο νά ζή στόν κόσμο (έστω καί άν πιστεύει!) σάν ΑΘΕΟΣ, ώς «άθεος έν τῷ κόσμῳ». Η ΕΝΝΟΙΑ τής άμαρτίας είναι βασικό ΔΟΓΜΑ.

δ. Η άμαρτία είναι έχθρα πρós Θεόν· έχθρα. Όχι, συναισθηματική έκρηξη. Όχι λογική αντίθεση! Έχθρα όλου του είναι μας· έχθρα όντολογική.

Πώς μπορεί νά διορθωθῆ;

Τήν κατάσταση αύτή τήν έδημιούργησαμε έμεΐς. Άλλά έμεΐς δέν μπορούμε νά τήν άποκαταστήσουμε! Έμεΐς δέν μπορούμε νά τήν διορθώσουμε! Δέν άρκει μόνο ή δική μας διάθεση, ή δική μας πρόθεση. Άποκατάσταση σχέσης, δέν γίνεται μονομερώς. Χρειάζεται καί ή συμμετοχή του άλλου μέρους.

Μέ άλλα λόγια, είναι - πρώτα καί κύρια - θέμα του Θεού.

Είναι για μάς βιωματικά γνωστό, ότι οι έσωτερικές μας διαθέσεις καί τοποθετήσεις, τίθενται εύκολα ύπό άμφισβήτηση καί από έμάς. Άεροποιούνται. Έκλαμβάνονται σάν άερολογίες. Καταφρονούνται.

Γι' αύτό ό Θεός, ό εύσπλαγχνος καί πολυέλεος, θέλησε, ή άποκατάσταση τής σχέσης μας μαζί Του, νά είναι καί αύτή, ΟΧΙ κάτι τό ιδεατό. έσωτερικό, άερῶδες, αλλά μιά όντολογική κίνηση του όλου ανθρώπου.

Β'

Η ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Η άμαρτία κοιμίζει, νεκρώνει καί διαστρέφει. Καί καρδιά. Καί νοῦ. Καί σάρκα.

Άπό μόνος του ό άνθρωπος πολύ δύσκολα μπορεί νά βρῆ τόν δρόμο του καί νά σωθῆ. Είναι ήμιθανής. Γεμάτος πληγές από τούς νοητούς ληστές. Άν μπορούσε μόνος του νά σωθῆ, δέν θά χρειαζόταν νά κατεβῆ ό Χριστός στή γῆ.

Ὁ πανάγαθος Πατέρας μας «οὐκ ἔφερε θεᾶσθαι ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου τυραννουμένους· καὶ ἦλθε. Καὶ ἔσωσε ἡμᾶς».

Τί σημαίνει αὐτό; Εἶναι τόσο μεγάλο, πού ποτέ κανείς δέν θά μπορέσει νά τό καταλάβει σέ ὄλο του τό βάθος καί μεγαλεῖο.

Στήν διήγηση τοῦ Γελασίου Κυζίκου γιά τήν Α' Οἰκουμενική Σύνοδο διαβάζουμε: «ΜΟΝΟΣ ὁ μονογενής τοῦ Θεοῦ Υἱός τό ΑΚΡΙΒΕΣ ΟΙΔΕ (=τό βάθος τοῦ Μυστηρίου) τῆς Ἐαυτοῦ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσεως» (P.G. 85, 1301c).

Γιατί ἦρθε στή γῆ; Ἦλθε, ἐπειδή, γιά νά ξυπνήσει ἀπό τόν ὕπνο του ὁ χοϊκός ἄνθρωπος, χρειάζεται κάποιος ὅμοιος του ΧΟΪΚΟΣ ἅγιος νά τό κάμει, νά τόν σκουντήξει καί νά τόν τραβήξει! Γιατί διαφορετικά τίς καλές σκέψεις ἀλλαγῆς εὐκόλα τίς θεωρεῖ «ὄναρ», «ὄνειρο», «νοσηρούς συναισθηματισμούς».

Ἔτσι εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Τοῦ χρειάζεται νά βρεθῆ ὄχι κάτι, ἀλλά Κάποιος

Γ'

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

1. Μεγάλο πρᾶγμα ἡ καταλλαγή. Μεγάλο καί ὁ τρόπος, ἡ μεθόδευση, τό σύστημα πού θά ἀκολουθήσωμε γιά νά τήν κάμωμε ἀπό «καλή σκέψη» ζωντανή πραγματικότητα, σωτηρία ψυχῶν, σωτηρία κόσμου.

Εἶναι αὐτονόητο ὅτι ἀπαιτεῖ σοβαρότητα. Σοβαρότητα σκέψης καί ἐνεργειῶν. Σοβαρότητα κατά Θεόν. «Ἀκριβεύεσθαι ὀφείλομεν» μᾶς προφωνεῖ ὁ Μέγας Βασίλειος (P.G. 31, 1284A).

Ἐμεῖς, τί κάνομε;

Μερικοί παίζουν! Ἦ, μερικοί παθιάζονται!

Συμφορά καί βεβήλωση, νά παίξει κανείς σέ τέτοιο θέμα!...

Συμφορά καί τό πάθιασμα! Κάνει τόν πνευματικό πατέρα βασιλικώτερο τοῦ βασιλέως Χριστοῦ! Καί δουλεύει ὄχι γιά τήν σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλά γιά τήν ἀξιοπρέπεια τοῦ νομοθέτη!...

Ἕνας πνευματικός, ἐκδικώντας τήν ἱερότητα τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ ἐφάρμοζε τήν μέθοδο πρόσθεσης καί πολλαπλασιασμοῦ.

Ὁ ἐξομολογούμενος ἐπόρνευσε; Πόσες φορές; 5 ἐπὶ τρία χρόνια = (5X3)
15 χρόνια ἐπιτίμιο + 5 γιὰ κάτι ἄλλες ἁμαρτίες =20 χρόνια!...

Ἦθελε νὰ παραστήσει τὸν «κάτι», ἢ «κάποιον»;

Εἶχε «παθιασθῆ» κατὰ τῆς ἁμαρτίας!

Ὅμως ἔπρεπε νὰ εἶχε παθιασθῆ ὑπὲρ τῆς καταλλαγῆς καὶ τῆς σωτηρίας!

«Μετὰ ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν», ἔλεγαν οἱ
τότε παθιασμένοι κατὰ τῆς ἁμαρτίας ἁμαρτωλοὶ φαρισαῖοι!

Ἀπάντησε ὁ Παθιασμένος γιὰ τὴν καταλλαγή καὶ σωτηρία τοῦ κόσμου:

-Στόχος μου ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου! «Οὐ χρειαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες
ιατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες».

2. Τί εἶναι τὸ ζητούμενο; «Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθε ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ
ἀπολωλός».

Τὸ ἔργο τοῦ διακόνου τῆς καταλλαγῆς δέν εἶναι ἡ ἀποκατάσταση τοῦ
κύρους καὶ τῆς ἱερότητας τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἡ ἐπιστροφή, καὶ ἡ
ἐπενένταξη τοῦ ἀπολωλός στὴν αὐλή τοῦ Χριστοῦ.

Πῶς θὰ τὸ ἐπιδιώξει; Πῶς θὰ προσπαθήσει νὰ τὸ ἐπιτύχει;

Μιμούμενος τὴν ὁδηγητικὴ γιὰ μᾶς τακτικὴ τοῦ Χριστοῦ.

Ποιά εἶναι;

Ὁ Κύριος, γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν κάθε ἄνθρωπο στὴν πορεία ἐπιστροφῆς,
τὸν ἀναζητεῖ χωριστά, τοῦ μιλάει στὰ μέτρα του, τοῦ φέρεται, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ
ἰδιοσυγκρασία του καὶ ἡ ψυχροσύνησὴ του:

Ἀλλιῶς στὸν Πέτρο. Ἀλλιῶς στὸν Ἰωάννη. Ἀλλιῶς στὸν Ματθαῖο. Ἀλλιῶς
στὸν Ζακχαῖο! Ἀλλιῶς στὴν Σαμαρείτιδα. Ἀλλιῶς στὴν ἁμαρτωλὴ γυναῖκα, πού
Τοῦ ἄλειψε τὰ πόδια μέ μῦρο! Ἀλλιῶς στὸν Πιλάτο! Ἀλλιῶς στὸν Σίμωνα τὸν
Φαρισαῖο.

Ἀλλὰ σέ ὅλους μέ ἓνα στόχο: Νὰ τοὺς φέρει κοντὰ Του. Νὰ τοὺς
ὁδηγήσει στὴν ἐπίγνωση. Νὰ τοὺς κρατήσῃ κοντὰ Του.

3. Ὑπάρχει ὁμως μία διαφορά. Ὁ Χριστὸς ἤξερε τί εἶχε καὶ τί ἔχει ὁ κάθε
ἄνθρωπος μέσα του. Ἐμεῖς, πρέπει νὰ ψάξουμε νὰ τὸ βροῦμε. Γιατί ἀπὸ ἐκεῖ
πρέπει νὰ ξεκινήσουμε. Λόγια, ἐνέργειες, συμβουλές, ἐπιτίμια, ἀκόμη καὶ ἡ

έκφρασή μας, πρέπει να εύρισκονται σε αντίστοιχία με την πραγματικότητα, με την ψυχική κατάσταση του εξομολογουμένου.

Είναι έργο δύσκολο;

Όχι! Λίγη αγάπη θέλει!

Μέτρο των εξομολογουμένων -λέγει ένας άγιος- δεν είναι οι άμαρτίες του, αλλά η προαίρεσή του.

Όχι βέβαια για να συμμορφωθούμε με την προαίρεσή του, αλλά για να την κατευθύνουμε προς τα άνω: να αναζητήσει και να βρή τον Χριστό.

Μέτρο και κριτήριο των ενεργειών του πνευματικού, δεν μπορεί, δεν επιτρέπεται να είναι

ή κοινωνική στήριξη,

ή ψυχολογική στήριξη,

ή όποια βοήθεια για λύση και αντιμετώπιση προβλημάτων του εξομολογουμένου.

Μέτρο και κριτήριο πρέπει να είναι τό πώς θα τον βοηθήσει να αποκτήσει σωστή προαίρεση, σωστή τοποθέτηση, σωστή πίστη, σωστή ένταξη στο χώρο της Έκκλησίας του Χριστού.

Άς ακούσουμε τί μας λέγει ένας άγιος πατέρας: «Ου φύσεως λόγον έχει ή του Θεού Λόγου σάρκωσις αλλά οικονομίας». Η σάρκωση του Θεού Λόγου, δεν έγινε για να μας δείξει μία νέα φυσική τάξη και κατάσταση! Τί δουλειά έχει ο Θεός σε ένα ανθρώπινο σώμα;

Τί είναι τότε; Τί λόγο έχει;

Οικονομία είναι! Συγκατάβαση είναι! Έγινε για ένα συγκεκριμένο, για τον Θεό πολύ σοβαρό, λόγο: Γιατί θέλησε να φτιάξει τό νοικοκυριό Του· να σώσει τό σπίτι Του.

Οικονομία είναι: Αγώνας για τό σπίτι Του.

Τί οικονομία; Υπέρ λόγον! Δηλαδή, έξω από κάθε ανθρώπινη λογική! Έρθε για μας. Και έμεις Τόν έξευτελίσσαμε με τον χειρότερο τρόπο. Τόν ποδοπατήσαμε. Και Τόν ποδοπατούμε! Και με τά δικά Του μέτρα, και με τά δικά μας. Τόν έξευτελίσσαμε σε πολλαπλάσιο βαθμό από ό,τι με την άρνηση και με την άποστασία μας. Σωματικά. Και ήθικά.

Καί «ἡμεῖς ἐλογισάμεθα Αὐτόν εἶναι ἐν πόνῳ καί πληγῇ ὑπό Θεοῦ. Αὐτός δέ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καί μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Παιδεῖα εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' Αὐτόν· τῷ μῶλωπι Αὐτοῦ ἡμεῖς ΙΑΘΗΜΕΝ» (Ἦσ. 53,4-5).

Μέτρο καί κριτήριο εἶναι ὅτι «ἔγινε ὑπέρ ἡμῶν ΑΜΑΡΤΙΑ»!

Γιατί ἔγινε ἄνθρωπος;

Προσπαθοῦμε νά τό φανταζόμαστε καί νά τό βάζομε βαθειά στήν καρδιά μας. Καί νά τό κάνομε κινητήρια δύναμη τῆς διακονίας μας!...

Διακονία καταλλαγῆς.

«Τῷ μῶλωπι Αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν».

«Ὁμολογοῦμεν τήν χάριν. Κηρύσσομεν τόν ἔλεον. Οὐ κρύπτομεν τὰς εὐεργεσίας».

▲'

ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

1. Στήν προθυμία καί ἐπιθυμία μας νά διακονήσωμε χριστοτερπῶς τήν καταλλαγή, ἔχομε χρέος νά προσέχωμε καί μερικά εὐαίσθητα σημεῖα.

Ἄν δέν τά προσέξωμε, ἂν δέν τούς δίνωμε σημασία, κινδυνεύομε νά ἀποδείξωμε, ἢ μᾶλλον νά ἀφήσωμε νά καταστήσει ἡ καταλλαγή πού ἐπαγγελλόμαστε καί διακονοῦμε «λόγος κενός», κούφια λόγια, ἀέρας φρέσκος, χωρίς οὐσία, χωρίς καρπό, χωρίς ἀποτέλεσμα.

Αὐτά, τὰ εὐαίσθητα σημεῖα, συνοψίζονται στό ὅτι ὅλα στήν πίστη μας, ὁ Χριστός, ἡ Ἐκκλησία, τό Βάπτισμα, ἡ Θεία Κοινωνία, ὁ ἄνθρωπος, ἡ θρησκευτική ζωή, ἡ λατρεία, ἡ καταλλαγή, ΟΛΑ, ἔχουν (καί ἐμεῖς ἔχομε) ἕσω πλευρά καί ἔξω πλευρά· σημεῖα ὄρατά καί σημεῖα ἀόρατα, αἰσθητά καί ὑπεραισθητά, στοιχεῖα σωματικά καί ψηλαφητά καί σημεῖα καθαρὰ πνευματικά.

Τό ἕνα, ἡ μία πλευρά, δέν ἀρκεῖ. Καί ὅταν μένωμε στό ἕνα, ἀργά ἢ γρήγορα ἡ πνευματική ζωή, ἡ οὐσία τῆς πίστεως καί τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, θά διαλυθῇ, θά ἐξανεμισθῇ, θά καταστήσει στό μηδέν.

Ὁ μέγιστος τῶν Ὁρθοδόξων Διδασκάλων τοῦ 20οῦ αἰῶνα ὁ ἀοίδιμος π.

Γεώργιος Φλωρόφσκι γράφει: «Τό ἀληθινό θέμα ὀλόκληρης τῆς ἁγίας Γραφῆς εἶναι ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία. Ὅχι τά ἔθνη. Ὅχι οἱ κοινωνίες. Ὅχι ὁ οὐρανός. Ὅχι ἡ γῆ. Ὅχι ἡ πορεία τους καί ἡ ἱστορία τους! Ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία!»

Ἡ Ἐκκλησία λέγεται «καθολική» καί γιατί ὑποτάσσει ὀλόκληρο τόν ἄνθρωπο (σῶμα καί ψυχή) στήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ· γιατί ἀγιάζει ὀλόκληρο τόν ἄνθρωπο. Καί Ψυχή καί Σῶμα.

Καί ὅλα αὐτά τά βιώνουμε στήν Ἐκκλησία. Δηλαδή στήν λατρεία της. Στήν λατρεία, στήν Λειτουργία, βιώνουμε τήν ἐνότητα τῆς πίστεως, τήν ἐνότητα τοῦ πνεύματος. Καί στήν λατρεία βιώνουμε τήν ἐνότητα τῆς ὑπαρξῆς μας καί τήν ἐνότητα τῆς ἀγάπης μεταξύ μας.

Στήν λατρεία βιώνουμε τί ἀξία ἔχει ἡ ἐλάχιστη κίνηση γιά συμμετοχή, καί τό πιό ἀπλό συναίσθημα, σάν ἔκφραση ἐπιθυμίας σχέσης-ἔνωσης μέ τό Θεό.

Ἐξω ἀπό τήν Ἐκκλησία ὅλα εἶναι ἀερῶδη ἢ μᾶλλον ἀέρας κοπανιστός.

Χρέος μας λοιπόν πρῶτο, πρῶτο εὐαίσθητο σημεῖο: ἡ ἔνωση τοῦ κάθε ἀνθρώπου μέ τόν Χριστό, στήν Ἐκκλησία· στήν Λατρεία!...

Ἄς ἰδοῦμε καί μερικά ἄλλα εὐαίσθητα σημεῖα.

Συμπέρασμα: Μή προσπαθεῖτε νά γίνετε ρυθμιστές Σεῖς, παίρνοντας τήν θέση τοῦ εὐσεβεστεροῦ! Λάθος!... Προκαλεῖ τεράστια ζημιά!...

Διαβάζουμε στό «Σύνταγμα» τῶν Ἱερῶν Κανόνων:

«Οἱ τῆς πίστεως ἀλλοτριωμένοι», εἶναι ποτέ δυνατόν νά ἔχουν αἴσθηση χρέους γιά τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ; «Πίστεως μή προηγησαμένης», ὅταν δέν ὑπάρχει πίστη, μέ ποία λογική σύ μιλάς στόν ἄνθρωπο αὐτό γιά ἱερούς κανόνες καί τήρηση τους; Εἶναι σάν νά λές,

σέ πεθαμένο, νά φάει!

σέ στραβό, νά ἰδεῖ ὁμορφιές!

σέ τρελλό νά λογικευθῇ!

Οἱ ἅγιοι καί θεῖοι Πατέρες λένε:

Ἐκείνους, πού ποτέ δέν γεύτηκαν τήν γλύκα τῆς πίστεως, καί φυσικά τά ἔκαμαν ὅλα ἴσιωμα (ῶ τῆς ζημίας! Γιά ποιούς μιλάει; Γιά τά νεαρά παιδιά τῆς ἐποχῆς μας; Μήπως, ἴσως, γιά ὅλους μας;) οἱ πνευματικοί πατέρες πρέπει νά τοὺς βλέπουν καί νά τοὺς ἀντιμετωπίζουν «σπλάγχνοις ἀφάτων οἰκτιρμῶν», ὄχι

ἀπλᾶ ὅμως ἀπό ἀνθρώπινη συμπάθεια, ἀλλά γιὰ ἓνα στόχο κατὰ Χριστόν: «μέχρις ἂν μορφωθῇ ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστός»· μέχρι πού νά καταλάβουν, μέχρι πού νά τό πιστεύσουν ὅτι Σωτήρας εἶναι ὁ Χριστός.

Πρὶν γίνη αὐτό, γιὰ ποιά ἐπιτίμια σκέπτεσαι; Τί τά θέλεις; Σέ ποιόν; Σέ ποιόν θά τά ἀνακοινώσεις; Σέ νεκρό καί κουφό;

Ἡ ἔλλειψη πίστεως εἶναι ἡ χειρότερη ἁμαρτία, ἡ ἀθλιώτερη κατάσταση. Ὅσο καί ἂν ὁ ἄπιστος μᾶς βρίζει, ἐμᾶς καί τόν Χριστό, δέν πρέπει νά μᾶς προκαλεῖ ἀγανάκτηση. Σέ σπλάγχνα οἰκτιρμῶν ἄφατα πρέπει νά μᾶς διεγείρει! Αὐτός εἶναι ὁ περιπεσών εἰς τούς ληστές καί τετραυματισμένος καί ἡμιθανής κείμενος, ἀφοῦ ἔχει καταντήσει σέ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΗ ΕΛΛΕΙΨΗ κάθε πνευματικοῦ στηρίγματος!...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συμπέρασμα

Ἡ διακονία τῆς καταλλαγῆς εἶναι ἡ διακονία τοῦ Χριστοῦ γιὰ τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Στήν διακονία τῆς καταλλαγῆς, ἐντασσόμαστε ὅταν Τόν μιμούμαστε. Ὅταν γινόμαστε καί ἐμεῖς καλοί Σαμαρεῖτες, καί σκύβομε ἐπάνω στόν τετραυματισμένο καί ἡμιθανή. Ὅταν δέν φοβόμαστε καί δέν διστάζομε νά προσδαπανήσομε, ὅ,τι χρειάζεται γιὰ τήν θεραπεία τοῦ περιπεσόντος στούς ληστές.

Ἔχεις διάθεση; Προχώρα!...

Δέν ἔχεις τέτοια διάθεση, διάθεση θυσίας; Στάσου!

Δέν ἔχει πέραση τό σύστημα: «ἄρπα κόλλα»! Προχειρότητες δέν χωρᾶνε. Δέν παίζομε ἐκεῖ ὅπου ὁ Χριστός ἔχυσε τό αἷμα Του.

Λέγει ὁ «ἀγριοκαλόγερος» τῆς ἐρήμου ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης:

«Μή γίνου ἀκριβοδίκατος. Ὑπέρβαινε ἀγαθότητι». Δεῖχνε λίγη καλωσύνη. (P.G. 78, 984 A).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει:

«Συνήθως οἱ ἁμαρτωλοί φορτώνουν τίς εὐθύνες τους καί τίς ἐνοχές τους σέ ἐκείνους πού τούς ἐπιπλήττουν!

»Τό νά καταλάβει, τό νά παραδεχθεῖ κανεῖς τήν ἁμαρτία του, (καί ἄς μή

μιλάμε για τό χρέος να κλάψει για αυτήν), είναι μεγάλο πράγμα! Καί μόνο αυτό δείχνει, ότι έγινε μέσα του μία νίκη έναντίον των παθών».

Καί ακριβώς για αυτό, λέγει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος:

«Εκείνος που αξιώθηκε να ιδεί τις αμαρτίες του, είναι πιο καλότυχος και πιο μακάριος από εκείνον που αξιώθηκε να ιδεί άγγελο!»

Γιατί σύμφωνα με τον άγιο Κυριανό:

«Η πρώτη βαθμίδα για την ευτυχία, είναι να μην κάνεις αμαρτίες. Η δεύτερη, είναι να τις συναισθάνεσαι τις αμαρτίες σου». Ο κίνδυνος να πέσεις, ή σε κατάσταση άδιαφορίας για τις αμαρτίες που έχεις κάμει, ή ακόμη χειρότερα, σε κατάσταση αυτοδικαίωσης, και να σου φταΐνε εκείνοι που σου τις υπενθυμίζουν, πρέπει να παραμερισθής από την ζωή σου, με την προσευχή, με τον πόλεμο κατά των παθών, και με την συχνή έξομολόγηση και θεία Κοινωνία.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Τό μυστήριο της μετάνοιας μάς κάνει να κλαΐμε για τις αμαρτίες μας.

1. Άν ο άνθρωπος στην έξομολόγησή του δέν αισθάνεται συντριβή, μπορεί να συγχωρούνται οι αμαρτίες του;

Μπορεί! Συγχωρούνται. Όπωςδήποτε συγχωρούνται.

Όμως. Τό να λέγω «είμαι αμαρτωλός», τό να συμφωνώ ότι ή αμαρτία είναι «άμαρτία», και τό να παραδέχομαι ότι «άμάρτησα», έστω και σε κάτι, δέν σημαίνει ότι αξιώθηκα να βλέπω τις αμαρτίες μου· ούτε με τον τρόπο, που μάς λέγει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος· ούτε με τον τρόπο, που τις έβλεπε ο όσιος Νείλος Σόρσκι!

Η όμολογία της αμαρτίας είναι ή αρχή. Η συντριβή είναι τό τέλος. Η απόσταση ανάμεσα στα δύο είναι μεγάλη.

2. Ο νοϋς μας τό καταλαβαίνει εύκολα, ότι αυτό που έκάμαμε ήταν άνοησία. Καί ή συνείδηση τό ξεκαθαρίζει, ότι είμαι αμαρτωλός. Λέγοντάς το, δέν κοροϊδεύομε κανέναν· γιατί πράγματι αυτό που έκάμαμε τό θεωρούμε άμαρτία.

Όμως ή συνείδησή μας δέν μάς «βασανίζει». Η καρδιά μας δέν αισθάνεται για αυτό που έκάμαμε, ούτε συντριβή, ούτε έντροπή. Ποιος μπορεί να μάς «πάρει» αυτή την άμαρτία, που την έκάμαμε, αλλά δέν την συναισθανόμαστε;

Κανένας άλλος. Μόνο ή Έκκλησία. Μόνο ένας ιερέας, στον όποιο έδόθη αυτή ή έξουσιοδότηση.

Οι έχθροί της Όρθοδοξίας λένε: Άν ο άνθρωπος αισθανθῆ συντριβῆ γιά τίς ἀμαρτίες του, δέν μπορεί ο Κύριος νά τόν συγχωρήσει καί χωρίς μεσολάβηση, ιερέα; Τί μᾶς χρειάζεται ἡ ἐξομολόγηση;

Σωστά! Ο Κύριος εἶναι Ἐκεῖνος πού συγχωρεῖ τούς μετανοοῦντες. Ποιός ἄνθρωπος ὅμως θά τολμήσει ποτέ νά εἰπεῖ, ὅτι ἡ μετάνοιά του εἶναι σωστή καί πλήρης; Ποιός θά τολμήσει νά εἰπεῖ ὅτι ἀξιώθηκε καί εἶδε τίς ἀμαρτίες του καί ὅτι ἔγινε πιά μακάριος ἀπό ἐκεῖνον πού εἶδε ἀγγέλους;

3. Ἀλλά ἄν αὐτό δέν τολμάει νά τό εἰπεῖ, πῶς θά τολμήσει νά εἰπεῖ, ὅτι ἐπῆρε συγχώρηση, χωρίς τήν μεσολάβηση τῆς Ἐκκλησίας;

Καί αὐτό γίνεται, γιά νά μή μᾶς κόβουν οἱ ἀμαρτίες μας τόν δρόμο πρὸς τήν σωτηρία. Μέ τήν ἐξουσία πού τοῦ ἐδόθη, ὁ ἱερέας «αἶρει», δηλ. ἐξαφανίζει τήν ἀμαρτία μας· μᾶς ἐπιτρέπει νά προσέλθωμε στό Ἅγιο Ποτήριο· καί μᾶς καταλλάσσει δηλαδή, μᾶς συνάπτει καί μᾶς ἐνώνει μέ τήν ἁγία Ἐκκλησία.

4. Ἥλθες στό ἰατεῖο! Δέν κάνει νά φύγεις ἀνίατος!

Ἡ Ἐκκλησία περιμένει. Ἀλλά καί προτρέπει τόν ἀμαρτωλό, νά σπεύσει νά πληρώσει τά χρέη του, γιατί αὐτή ἡ πληρωμή αὐξάνει τήν μετάνοια. Δέν στερεῖ ἐκείνους πού ἔχουν ἀδύναμη μετάνοια ἀπό τήν χάρη καί ἀπό τήν δύναμη τῆς Θείας Κοινωνίας, πού ξεριζώνει τά ἀγκάθια καί ζιζάνια τῶν ἀμαρτιῶν μας. Καί παίρνει ἐπάνω Της ἐνώπιον Κυρίου, τήν εὐθύνη γιά τήν μελλοντική μας ἀνάπτυξη καί ὠρίμανση.